

Michał Lubina

"Parafia u Jezusa i Maryi" : tygodnik parafii pod wezwaniem Najświętszych Imion Jezusa i Maryi w Katowicach-Brynowie

---

Fides: Biuletyn Bibliotek Kościelnych 2 (37), 137-142

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

lecono zamieszczanie materiałów dotyczących historii brynowskich rodzin, historii parafii i kościoła.

Ze stopki redakcyjnej pierwszego numeru wynika, że tygodnik redagowali: Jacek Pachlewski, Weronika Pawłowicz oraz Małgorzata i Emanuel Romańczykowie. Redakcja w pierwszym zdaniu zapowiedziała, że tytuł „Parafia u Jezusa i Maryi” jest tymczasowy. Został on wybrany na spotkaniu Parafialnej Rady Duszpasterskiej spośród innych propozycji: „Rodzina Brynowska”, „Rodzina Parafialna”, „W Rodzinie Parafialnej”, „Wiadomości Parafialne”, „Życie Parafii”. Zachęcano czytelników do zgłaszania innych pomysłów. Rada Parafialna podjęła jeszcze raz próbę zmiany tytułu, ale ostatecznie uznano, że dotychczasowy zapadł już w pamięć parafian, więc go pozostawiono.

Od roku 1994 kilka razy zmieniano winietę czasopisma i skład redakcji. Początkowo grafika – zaprojektowana na bazie zdjęcia brynowskiego kościoła wykonanego przez Stanisława Boczara, ówczesnego redaktora naczelnego „Sejmiku Samorządowego Województwa Katowickiego” – zajmowała połowę pierwszej strony. Potem zmieniono liternictwo, rozmieszczenie treści względem zdjęcia fasady kościoła i samo zdjęcie. Od numeru z 17 września 1995 roku, kiedy to zgrabniejszą winietę o tych samych treściach opracował artysta grafik Marian Imański, praktycznie nie zmieniła się ona do dziś.

W składzie zapisanym w stopce numeru 1 zespół pracował do numeru 25 tygodnika. Potem do numeru 36 brak jest nazwiska Jacka Pachlewskiego, pojawiają się zaś nazwiska Józefa Jelenia i Stanisławy Warmbrand, która jedyna w kilkunastoletniej historii czasopisma brynowskiej parafii była zawodową dziennikarką. Od numeru 48 w miejsce Józefa Jelenia wpisany jest Adam Skierski i w tym składzie zespół pracował do numeru 101, kiedy to po raz ostatni widnieje nazwisko Stanisławy Warmbrand. Potem na krótko od numeru 137 do numeru 150 w stopce redakcyjnej odnaleźć można imię zakonne s. Marii Gaudencji Friedel ze Zgromadzenia Sióstr Szkolnych de Notre Dame, a w numerze wcześniejszym po raz ostatni pojawiają się bardzo zasłużeni dla brynowskiego czasopisma Małgorzata i Emanuel Romańczykowie. Od numeru 151, wydanego 8 czerwca 1997 roku, w stopce zapisano, że „redaguje kolegium”. Dalej pojawiają się teksty osób wcześniej związanych z wydawnictwem, ale odpowiedzialność za „Parafię u Jezusa i Maryi” przejęła Krystyna Kajdan.

Na łamach tygodnika pisali między innymi: Weronika Pawłowicz, Maciej Czakański, Małgorzata i Emanuel Romańczykowie, Michał Lubina, Michał Węgrzyn, Rafał Wróbel, Rajmund Karkosz, ks. proboszcz Eugeniusz Krasoń, ks. proboszcz Jarosław Paszkot, ks. dr Henryk Olszar, o. Ludwik Mycielski OSB, ks. prof. Jerzy Szymik, ks. dr Jan Grzesica, ks. Andrzej Hoinkis, ks. Roman Dobosiewicz, ks. Maciej Krajewski, ks. Krzysztof Kajdan, ks. Tadeusz Pater, diakon Jan Oko, diakon Grzegorz Wrótniak, Iwona Lounis, Bożena Karkoszka, Barbara Maresz, Aleksandra Kajdan, ale zdecydowanie dominują teksty redaktora naczelnego.

Krystyna Kajdan zaangażowała się bardzo mocno w prowadzenie czasopisma. W chwilach zwątpienia czy nawet wręcz niechęci do przygotowywania materiałów do kolejnego tygodnika („wypaliłam się”) szczęśliwie pojawiały się – jak to sama pani redaktor zapisała – znaki działania Ducha Świętego, aby pozostała wierna gazetce i czytelnikom: „Ogarnął mnie nowy zapał, powróciły chęci do dalszej służby”³. By móc lepiej realizować zadanie redagowania gazetki, w 2006 roku ukończyła dwuletnie Podyplomowe Studia Komunikacji Społecznej o profilu dziennikarskim na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Śląskiego. Na tę nową drogę nauki otrzymała błogosławieństwo ks. proboszcza Eugeniusza Krasonia, wsparcie najbliższej rodziny, a od pani prof. Marii Pawłowiczowej opracowane przez nią osobiście zasady pracy naukowej i obrazek z cudownym wizerunkiem Matki Bożej Kochawińskiej, Matki Dobrej Drogi. Nic dziwnego, że studia te ukończyła z wynikiem bardzo dobrym.

Do największych wartości parafialnego tygodnika należy autentyczność wypowiedzi i świadectwo wiary jego redaktora. W sposób naturalny i prosty Krystyna Kajdan pisze o rzeczach najważniejszych, dotyczących jej wiary, o doświadczanych i otrzymywanych łaskach Bożych, o znaczeniu Boga i świadomości Jego udziału w życiu swoim i najbliższych, o całkowitym zaufaniu Bożej Opatrzności. Nie waha się relacjonować napięć zdarzających się we własnej rodzinie i dróg dojścia do rozwiązania różnych problemów, daje przykłady budowania jedności. I co ważne, teksty te pozbawione są jakiegokolwiek moralizatorstwa i patosu. „Są to autentyczne świadectwa pisa-

³ „Parafia u Jezusa i Maryi” nr 45 z 29 grudnia 2002 roku.

ne sercem i dobrze, że mamy w parafii takiego «apostoła»,» napisała o niej pani Elżbieta Krak, matka chrzestna brynowskiego kościoła, w numerze 8 z 20 lutego 2000 roku.

Trudno jest przedstawić tematykę 862 numerów tygodnika (tyle ukazało się ich do momentu przekazania niniejszego opracowania do druku), co przekłada się na kilka tysięcy stron formatu A5. Od pierwszego numeru w 1994 roku do ostatniego z roku 2013 zachowano w jego schemacie dwa stałe elementy: na ostatnich stronach zamieszczane są „Ogłoszenia duszpasterskie” przygotowywane przez aktualnego proboszcza i „Porządek nabożeństw”, który praktycznie od samego początku przygotowuje Małgorzata Romańczyk.

Od drugiego kwartału 2000 roku na stałe wprowadzono na pierwszą stronę egzegezę czytań Pisma Świętego przypisanych na daną niedzielę. Wcześniej pojawiała się sporadycznie, często natomiast zamieszczano wyjątki z Ewangelii.

Dominują teksty związane z rokiem kościelnym i z życiem Kościoła, w tym także – co oczywiste – z parafią pw. Najświętszych Imion Jezusa i Maryi. Już w pierwszych miesiącach wydawania czasopisma ks. Henryk Olszar przygotował siedmiodcinkową *Krótką historię parafii brynowskiej*, domkniętą potem biogramem ks. kuratusa Pawła Lubosa. Stanisława Warmbrand, dominująca wśród autorów w latach 1995-1996, opublikowała kilka obszernych wywiadów z ks. kanonikiem Adolfem Kocurkiem. Próbowwała też szerzej otworzyć tygodnik na sprawy społeczne i kulturowe, przybliżyć historię Górnego Śląska, pokazać podobieństwa losów mieszkańców Kresów Wschodnich i Zachodnich. Pozyskała do współpracy prof. Marię Pawłowiczową, której teksty (między innymi o religijności Kresowiaków) przybliżyły czytelnikowi tamtejszą duchowość. Zaczęła też realizować pomysł prezentacji brynowskich rodów.

Krystyna Kajdan nie zrezygnowała z wypracowanych wcześniej w czasopiśmie form dziennikarskich. Pojawiły się liczne relacje z pielgrzymek do wielu miejsc świętych oraz wywiady między innymi z Wojciechem Kilarem, ks. kanonikiem Adolfem Kocurkiem, brynowskimi proboszczami, wikariuszami, misjonarzami, alumnaми i neoprezbiterami związanymi z Brynowem, siostrami ze Zgromadzenia Sióstr Szkolnych de Notre Dame, ludźmi parafii i Kościo-

ła. Co roku można odnaleźć ciepłe materiały związane z wczesną i I Komunią Świętą, bierzmowaniem, okazjonalnie z jubileuszami małżeńskimi i kapłańskimi. Prowadząca pismo serdeczną pamięcią otacza również zmarłych: Jana Pawła II, Matkę Teresę z Kalkuty, brata Rogera, ks. Jana Twardowskiego, ks. kanonika Adolfa Kocurka, ks. Marka Targiela i senatora Augusta Chełkowskiego.

Od drugiego numeru, czyli od 27 lutego 1994 roku, z inspiracji ks. proboszcza Eugeniusza Krasonia zaczęły się ukazywać teksty Chiary Lubich komentujące słowo życia, teksty o ruchu Focolari i o religijności maryjnej. Godne zauważenia są ciekawe inicjatywy Krystyny Kajdan. W numerze 8 z 2003 roku zaproponowała ona „łańcuch modlitwy”, który – jak zaznaczyła – miał polegać na tym, aby „co tydzień modlić się za mieszkańców konkretnej ulicy w naszej parafii”. Po dwunastu miesiącach w numerze 10 z roku 2004 redakcja tak odniosła się do tego przedsięwzięcia: „Życie pokazało, jak bardzo ta wzajemna modlitwa zjednoczyła naszą Parafialną Wspólnotę, wyjednała nam wiele Bożych łask i otworzyła nasze serca na potrzeby bliźnich. (...) Jesteśmy przekonani, że akcje takiego parafialnego Banku Modlitwy nigdy nie pójdą w dół”. Dodać należy, że Krystyna Kajdan z nielicznymi wyjątkami sama przybliżyła mieszkańcom Brynowa patronów ich ulic.

Drugą inicjatywą tygodnika, związaną ze zbliżającą się pięćdziesiątą rocznicą poświęcenia kościoła, jest przypominanie postaci wszystkich księży związanych z brynowską parafią. W numerze 38 z 5 listopada 2006 roku Krystyna Kajdan przedstawiła wykaz czterdziestu pięciu duszpasterzy, zapowiadając jednocześnie, że będzie starała się opublikować wywiady z nimi i ich wspomnienia. Materiały te są ilustrowane i wzbogacane ciekawymi relacjami o dalszych losach kapłanów. Cieszą się dużym zainteresowaniem czytelników.

Redakcja wprowadziła również zwyczaj zauważania kolejnych rocznic ukazania się pierwszego numeru i świętowania okrągłych setek numerów tygodnika. Jest to okazja do retrospektywnego spojrzenia na dorobek edytorski, ale też stawiania pytań o przyszłość i formułę czasopisma. W tych rozważaniach redakcja otrzymuje bardzo ważne wsparcie brynowianki, prof. Marii Pawłowiczowej, emerytowanej pani kierownik Zakładu Historii Książki i Bibliotek

Instytutu Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej Uniwersytetu Śląskiego, która między innymi zajmowała się tematem *Informacyjne i dokumentacyjne funkcje gazetek parafialnych*.

Początkowo tygodnik był wydawany w nakładzie 200 egzemplarzy. W roku 2013 sprzedawanych jest 400 egzemplarzy. Gazetka spotyka się z dużą przychylnością nie tylko parafian. Ks. prof. Jerzy Szymik z okazji wydania 500. numeru stwierdził: „Pisać i czytać – to czynności arcyłudzkie, o Boskim wręcz rodowodzie... Gdzieś w tych rejonach widzę główną wartość brynowskiej PARAFII JEZUSA I MARYI. Czy nie za wysoko oceniam funkcję i rangę parafialnego, nieprofesjonalnego przecież tygodnika? Sądzę, że nie. Bowiem «PuJiM» informuje, uczy i jednoczy, jest okazją do dyskusji i polemik, przypomina historię brynowskiej ziemi, mobilizuje do wzajemnej modlitwy, niesie pociechę i wzmocnienie, dobrze służy rodzinie parafialnej. Nade wszystko pomaga – jedyne to przecież pismo w parafii – ze sobą rozmawiać, posługiwać się Słowem ku Dobru. Więc wszystkiego najlepszego! «PuJiM» i tym, którzy ją tworzą: stu lat, tysięcy ciekawych wydań! Wdzięczność należy się również wszystkim, którzy kiedykolwiek pisali lub piszą na jej łamach”⁴.

Wdzięczność należy się także osobom, które bezinteresownie zajmują się stroną techniczną wydawnictwa, to jest składem i łamaniem komputerowym. Zasługi na tym polu położyli Adam Skierski i Irena Niedopał, ale przede wszystkim należy wymienić Ryszarda Liebicha, który od wiosny 1996 roku co tydzień nadaje kształt graficzny kolejnemu numerowi tygodnika.

Na koniec należy wspomnieć, że od kwietnia 2006 roku wszystkie numery gazetki parafialnej można znaleźć w wersji elektronicznej na parafialnej stronie internetowej www.parafia.brynow.katowice.pl, czym na bieżąco i profesjonalnie zajmuje się pan Andrzej Jurek i ostatnio Bartosz Kajdan. Brynowski tygodnik jest więc dostępny na całym świecie, a świadectwem tego są sygnały ze Stanów Zjednoczonych, Australii, Anglii, Austrii, Niemiec i Włoch.

---

⁴ J. Szymik, *O SŁOWIE – jubileuszowo*, „Parafia u Jezusa i Maryi” nr 8 z 20 lutego 2005 roku.

MONIKA KOPEĆ¹

DZIAŁANIA ZMIERZAJĄCE DO USPRAWNIENIA CYFROWEJ BIBLIOTEKI DIECEZJALNEJ W SANDOMIERZU

Cyfrowa Biblioteka Diecezjalna w Sandomierzu powstała 2 października 2008 roku. Była to pierwsza polska biblioteka kościelna zrzeszona w Federacji Bibliotek Kościelnych FIDES, która zdecydowała się na umieszczenie swoich najcenniejszych zbiorów w Internecie. Środki pozyskane na to przedsięwzięcie pochodziły w 70 proc. z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach priorytetu „Tworzenie zasobów cyfrowych dziedzictwa kulturowego”, zadanie: „Budowa nowej sieci i systemu informatycznego w bibliotece”. W ramach projektu wyposażono własną pracownię digitalizacyjną, to jest zakupiono skaner, komputer do obróbki zeskanowanych plików oraz niezbędne oprogramowanie do digitalizacji zbiorów. Podobnie jak większość bibliotek cyfrowych również biblioteka wirtualna w Sandomierzu wykorzystuje oprogramowanie dLibra.

W bibliotece cyfrowej w 2012 roku nastąpiły znaczne zmiany pod względem liczby i jakości digitalizowanych i udostępnianych zbiorów. Niemalą rolę w ulepszaniu funkcjonowania CBD odegrały rady i sugestie ks. Jerzego Witczaka, przewodniczącego Federacji FIDES, który czynnie pomagał zespołowi Biblioteki Diecezjalnej w Sandomierzu w ulepszaniu biblioteki cyfrowej. By usprawnić funkcjono-

---

¹ Biblioteka Diecezjalna w Sandomierzu.